

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

01601, м. Київ, вул. Богомольця, 10

тел. 254-93-33, info@police.gov.ua

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Київ

«18» жовтня 2024 року

Старший слідчий в особливо важливих справах Головного слідчого управління Національної поліції України підполковник поліції Деркач Алла Юхимівна, розглянувши матеріали кримінального провадження № 22022220000000889 від 25.04.2022 та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, керуючись положеннями ст. ст. 36, 40, 42, 111, 112, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИЛА:

Шишкарьову Сергію Володимировичу, 26.10.1986 року народження, який народився в м. Калінінград Калінінградської області Російської Федерації, громадянину Російської Федерації, зареєстрованому за адресою: Російська Федерація, Калінінградська область, м. Калінінград, вул. Орудійна, 30 В, фактично проживаючому за адресою: Російська Федерація, Калінінградська область, м. Калінінград, вул. Гарматна, 30, кв.37,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

- ч. 1 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України – жорстокому поводженні з цивільним населенням, вчиненому групою осіб;
- ч. 1 ст. 438 КК України - порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Фактичні обставини кримінальних правопорушень, у вчиненні яких підозрюється Шишкарьов С.В.:

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення

Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України.

07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені не передбачені законом збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на

території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до ст. 2 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (далі – Конвенція), ця Конвенція, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовується до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Конвенція також застосовується до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Хоча одна з держав, які перебувають у конфлікті, може не бути учасницею цієї Конвенції, держави, які є її учасницями, залишаються зобов'язаними нею у своїх взаємовідносинах. Крім того, вони зобов'язані Конвенцією стосовно зазначеної держави, якщо остання приймає та застосовує її положення.

Відповідно до положень частини 1 статті 4 Конвенції особами, які перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Згідно положень статті 27 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу та повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно та захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, та від образ.

Відповідно до ст. 29 Конвенції сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Згідно з положеннями ст. 31 Конвенції - жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 Конвенції забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до ст. 33 Конвенції жодну особу, що перебуває під захистом, не може бути покарано за правопорушення, якого вона не вчинила особисто. Колективні покарання, так само як і будь-які залякування чи терор, забороняються. Пограбування забороняються. Репресалії стосовно осіб, які перебувають під захистом, та їхнього майна забороняються.

Згідно вимог ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться в

попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Відповідно до положень статті 1 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (далі - Протокол I), ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР 18 серпня 1989 року, та який набув чинності для України 25 липня 1990 року, цей Протокол, що доповнює Женевські конвенції від 12 серпня 1949 року, про захист жертв війни, застосовується при ситуаціях, зазначених у статті 2, спільній для цих Конвенцій.

Враховуючи, що Російська Федерація є правонаступницею СРСР щодо участі у міжнародних договорах, положення Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, ратифікованої Указом Президіуму ВР СРСР від 17.04.1954 року, відповідно до статті 1 вказаної Конвенції, є обов'язковими для виконання та дотримання з боку РФ.

Згідно зі ст. 51 Протоколу I, цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. З метою здійснення цього захисту, на доповнення до інших застосовуваних норм міжнародного права, за всіх обставин слід додержувати таких норм. Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення. Цивільні особи користуються захистом, передбаченим цим розділом, за винятком окремих випадків і на такий період, поки вони беруть безпосередню участь у воєнних діях.

Відповідно до положень ч. 2. ст. 75 Протокол I, заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.1) вбивство; а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; а.3) тілесні покарання; б) знущання над людською гідністю, е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Так, 24 лютого 2022 року Збройними Силами РФ здійснено окупацію міста Вовчанськ Чугуївського району Харківської області, у тому числі захоплено територію та об'єкти нерухомості, які знаходяться на території ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод», що розташований за адресою: Харківська область, Чугуївський район, місто Вовчанськ, вулиця Пушкіна,

будинок 2.

Після незаконного позбавлення волі, цивільне населення доставлялося на територію ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод», де було створено місце для незаконного тимчасового утримання цивільних осіб - в'язниця, нагляд за ними здійснювали військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації, іррегулярні збройні формування РФ та незаконні збройні формування так званих «ДНР» та «ЛНР».

Під час утримання на території ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод» до цивільного населення застосовувались фізичне та психологічне насильства, зокрема з боку представників так званого «Міністерства внутрішніх справ ЛНР».

Військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'ов Сергій Володимирович, будучи військовослужбовцем 71 ордену червоного прапора бригади десантних кораблів Балтійського флоту ЗС РФ (військова частина 26959) брав участь у вторгненні на територію України у складі російських окупаційних військ.

Так, Шишкар'ов С.В. у період з 24.02.2022 по 12.09.2022 знаходився на території міста Вовчанська Чугуївського району Харківської області, будучи керівником однієї з оперативних груп, яка знаходилась на окупованій території м. Вовчанська Чугуївського району Харківської області, приймав участь у створенні та забезпеченні діяльності псевдо правоохоронних та судових органів, проводив заходи щодо придушення руху опору, зокрема серед цивільних осіб, які проживали на окупованій території м. Вовчанська та мали проукраїнські погляди.

Так, в середині березня 2022 року (точної дати в ході досудового розслідування встановити не виявилось за можливе) близько 10 годин 00 хвилин, Хлинов Сергій В'ячеславович, 06.06.1973 р.н., спільною зі своєю дружиною Хлиною Ларисою Олексіївною, 06.02.1976 р.н., знаходились у будинку за місцем свого проживання, що за адресою: Харківська область, Чугуївський район, м. Вовчанськ, вул. Карла Лібкнехта, буд. 65 В.

У цей час, Хлинов С.В. почув автоматні черги, які пролунали на території подвір'я домоволодіння останнього. Після цього, Хлинов С.В. вийшов із будинку та побачив двох військовослужбовців ЗС РФ озброєних предметами, схожими на бойову вогнепальну зброю системи Калашникова, які були на території подвір'я домоволодіння, розташованого за вищевказаною адресою.

Так, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'ов С.В. усвідомлюючи свій статус представника незаконно створеного окупаційною владою озброєного органу, та інший невстановлений військовослужбовець РФ, діючи групою осіб, реалізуючи спільний умисел, направлений на здійснення фізичного та психічного примусу стосовно цивільних осіб, з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, діючи умисно, достовірно розуміючи, що вони є учасниками збройного конфлікту та діють в умовах збройної агресії РФ проти України та перебувають на території, яка окупована і контролюється РФ, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, усвідомлюючи, що Хлинов С.В. є цивільною особою та перебуває під захистом Конвенції, протиправно, в порушення вимог ст. ст. 3, 27, 31, 32 Конвенції, ст. ст. 51, 75 Протоколу I, знаючи про заборону вчиняти акти

насильства стосовно цивільних осіб, почав направляти в його сторону предмет схожий на бойову вогнепальну зброю системи Калашникова та висловив погрози вбивства, які останній сприймав як реальну загрозу своєму життю та здоров'ю.

Після чого, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В., спільно з невстановленим військовослужбовцем ЗС РФ, продовжуючи протиправну діяльність, діючи умисно, групою осіб, з метою підтвердження своїх погроз на адресу Хлинова С.В., здійснив чотири постріли із вогнепальної зброї системи Калашникова біля ніг Хлинова С.В., а також став принижувати останнього з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, що супроводжувалось нецензурною лайкою та погрозами розстрілу, які потерпілий сприймав як реальну загрозу своєму життю та здоров'ю, тим самим Хлинову С.В. спричинено психологічні (моральні) страждання.

Більш того, продовжуючи свій злочинний умисел, Шишкар'єв С.В. усвідомлюючи свій статус представника незаконно створеного окупаційною владою озброєного органу, та невстановлений військовослужбовець РФ, діючи групою осіб, з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, в порушення вищезазначених вимог Конвенції і Протоколу I, наніс не менше чотирьох ударів ногою в область спини потерпілого, внаслідок чого Хлинову С.В. спричинено сильний фізичний біль.

Далі, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В., попрямував в будинок проводити обшук, а інший невстановлений військовослужбовець ЗС РФ, з метою подавлення опору потерпілого Хлинова С.В., залишився у дворі будинку разом з потерпілим, спрямувавши дуло вогнепальної зброї до голови Хлинова С.В., перед цим перевіривши вогнепальну зброю у бойове положення шляхом перемикання затворної рами та наказав останньому стояти на місці, чим завдав останньому психологічні (моральні) страждання.

Під час проведення обшуку військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В. усвідомлюючи свій статус представника незаконно створеного окупаційною владою озброєного органу, реалізуючи умисел, направлений на здійснення фізичного та психічного примусу стосовно цивільних осіб, з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, діючи умисно, достовірно розуміючи, що він є учасником збройного конфлікту та діє в умовах збройної агресії РФ проти України та перебуває на території, яка окупована і контролюється РФ, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, усвідомлюючи, що Хлинов С.В. та Хлинова Л.О. є цивільною особою та перебуває під захистом Конвенції, протиправно, в порушення вимог ст. ст. 3 27, 31, 32 Конвенції, ст. ст. 51, 75 Протоколу I, знаючи про заборону вчиняти акти насильства стосовно цивільних осіб, перебуваючи в будинку, що розташований за адресою: Харківська область, Чугуївський район, м. Вовчанськ, вул. Карла Лібкнехта, буд. 65 В, вчинив жорстоке поводження із цивільною особою Хлиною Л.О., яке виразилось в завданні Хлиновій Л.О. ударів прикладом автомату та дерев'яною битою в область спини, чим заподіяв останній фізичну біль та психологічні (моральні) страждання.

Окрім цього, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В., реалізуючи умисел, діючи з вищезазначеною метою, а також корисливим мотивом, при проведенні обшуку в будинку, що розташований за адресою: Харківська

область, Чугуївський район, м. Вовчанськ, вул. Карла Лібкнехта, буд. 65 В, в порушення вимог ст. 33 Конвенції, привласнив майно Хлинової Л.О. та Хлинова С.В., що не викликано воєнною необхідністю, а саме грошові кошти у сумі 100 000 гривень, які знаходились в серванті спальної кімнати.

Надалі, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В., спільно з невстановленим військовослужбовцем ЗС РФ, одягнули шапки на обличчя Хлинова С.В. та Хлинової Л.О., скотчем зав'язали очі і руки, позбавивши їх можливості бачити навколо себе та посадили в автомобіль «Нива –Тайга», на якому останніх доставили на територію ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод», що розташований за адресою: Харківська область, Чугуївський район, м. Вовчанськ, вулиця Пушкіна, будинок № 2, де утримували всупереч їх волі під озброєною охороною.

Прибувши на територію ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод» Хлинова С.В. залишили на контрольно-пропускному пункті, який охоронявся озброєними військовослужбовцями ЗС РФ, а Хлинову Л.О. завели на другий поверх адміністративної будівлі контрольно-пропускного пункту.

Перебуваючи на другому поверсі адміністративної будівлі контрольно-пропускного пункту ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод», військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В., спільно з невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, діючи умисно, з метою отримання від потерпілої свідчень про місце дислокації підрозділів Збройних Сил України, посадили Хлинову Л.О. на стілець прив'язавши руки скотчем до нього та прикріпили до мочок вух електричні дроти.

Після чого, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В. усвідомлюючи свій статус представника незаконно створеного окупаційною владою озброєного органу, та невстановлені військовослужбовці РФ, діючи групою осіб, реалізуючи спільний умисел, направлений на здійснення фізичного та психічного примусу стосовно цивільних осіб, з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, діючи умисно, достовірно розуміючи, що вони є учасниками збройного конфлікту та діють в умовах збройної агресії РФ проти України та перебувають на території, яка окупована і контролюється РФ, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, усвідомлюючи, що Хлинова Л.О. є цивільною особою та перебуває під захистом Конвенції, протиправно, в порушення вимог ст. ст. 3 27, 31, 32 Конвенції, ст. ст. 51, 75 Протоколу I, знаючи про заборону вчиняти акти насильства стосовно цивільних осіб, почали задавати їй запитання щодо місця розташування підрозділів Збройних Сил України, отримуючи незадовільну відповідь, користуючись беззахисним станом потерпілої і відсутністю у неї можливості до самозахисту, вчиняли упродовж трьох годин, жорстке поводження над Хлиною Л.О., яке виражалося у періодичній подачі електричного струму через електричні дроти, які були прикріплені до мочок вух, за допомогою електричного засобу, унаслідок чого останній завдано сильний фізичний біль та психологічні (моральні) страждання.

У подальшому потерпілих Хлинову Л.О. та Хлинова С.В. відпустили з місця їх утримання, а саме із заводу ПрАТ «Вовчанський агрегатний завод».

У результаті дій Шишкар'єва С.В. та інших невстановлених військовослужбовців ЗС РФ, цивільним особам – Хлиновій Л.О. та

Хлинову С.В. спричинено сильний фізичний біль та психологічні (моральні) страждання.

Таким чином, Шишкар'єв С.В. підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням, вчиненому групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Окрім того, Шишкар'єв С.В. вчинив порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України за наступних обставин.

Так, в середині березня 2022 року (точної дати в ході досудового розслідування встановити не виявилось за можливе) близько 10 годин 00 хвилин, військовослужбовець ЗС РФ Шишкар'єв С.В. усвідомлюючи свій статус представника незаконно створеного окупаційною владою озброєного органу, реалізуючи умисел, направлений на здійснення фізичного та психічного примусу стосовно цивільних осіб, з мотивів ненависті до патріотичної проукраїнської позиції громадян України, достовірно розуміючи, що він є учасником збройного конфлікту та діє в умовах збройної агресії РФ проти України і перебуває на території, яка окупована і контролюється РФ, використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, а також корисливим мотивом, при проведенні обшуку в будинку, що розташований за адресою: Харківська область, Чугуївський район, м. Вовчанськ, вул. Карла Лібкнехта, буд. 65 В, в порушення вимог ст. 33 Конвенції, знаючи про заборону вчиняти привласнення власності, що не викликано воєнною необхідністю, а саме грошові кошти у сумі 100 000 гривень, які знаходились в серванті спальної кімнати.

Таким чином, Шишкар'єв С.В. підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України

Старший слідчий в ОВС
ГСУ Національної поліції України
підполковник поліції

Алла ДЕРКАЧ

ПОГОДЖЕНО

Прокурор у кримінальному провадженні-
прокурор третього відділу управління
процесуального керівництва та підтримання
публічного обвинувачення Департаменту
протидії злочинам, вчиненим в умовах
збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора

Андрій ТЕСЛЕНКО

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом. Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

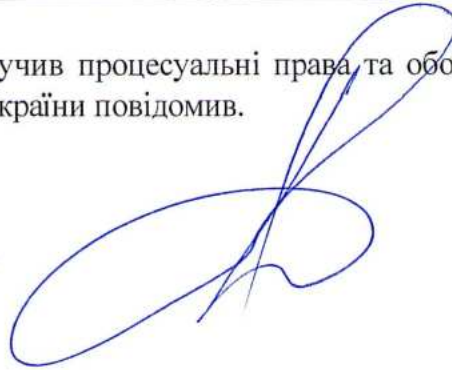
Підозрюваний: _____

«__» год. «__» хвилин «__» _____ 2024 року

Захисник підозрюваного: _____

Повідомлення про підозру вручив процесуальні права та обов'язки вручив, права підозрюваного згідно ст. ст. 42 КПК України повідомив.

**Старший слідчий в ОВС
ГСУ Національної поліції України
підполковник поліції**

Алла ДЕРКАЧ

**Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки підозрюваного
Шишкарьова С.В.**

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь. У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист. Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короточасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту)
 - особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
 - на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
 - одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
 - купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
 - користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
 - користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
 - відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
 - на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
 - звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі,

тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудоим кодексом України для виду режиму виправно-трудої колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав:

« ___ » _____ 20 __ року _____
(підпис) (прізвище, ініціали підозрюваного)

Пам'ятку для вручення отримав адвокат :

« ___ » _____ 20 __ року _____
(підпис) (прізвище, ініціали захисника)

Пам'ятку вручив:
Старший слідчий в ОВС
ГСУ Національної поліції України
підполковник поліції

Алла ДЕРКАЧ